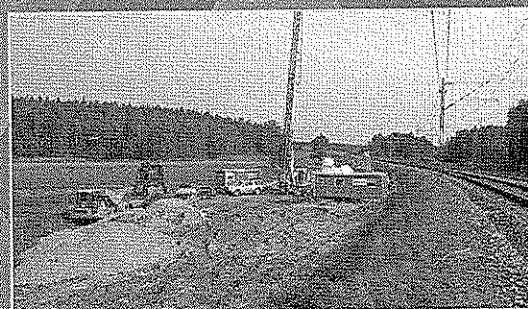
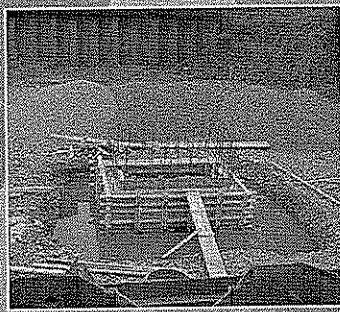
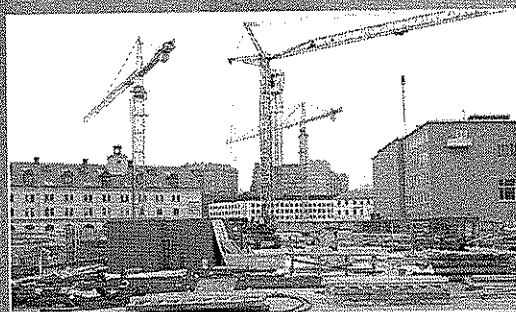

Effektivare markbyggande

Förslag till:
Handlingsplan 2013 - 2016

Uppdrag enligt SGI:s regleringsbrev 2012

Linköping 2013

1 Sammanfattning

Genomförda bedömningar pekar på att en minskning av de geotekniskt relaterade skadekostnaderna i bygginvesteringar av fastigheter och anläggningar med 10 procent, skulle innebära en årlig samhällsbesparing på nära en miljard kronor. De största skadeorsakerna rör bristande kunskap, bristande geoinformation och brister i beslutsprocesserna. I en enkät till branschföreträdare framkom att de processer som bedömdes ha störst potential för att förbättra situationen var kompetensförsörjning, erfarenhetsåterföring och kommunikation; forskning och utveckling; planering av objekt och planprocessen samt byggande.

Ett förslag till handlingsplan för SGI:s arbete med att effektivisera byggprocessen har upprättats med fokus på konkreta förslag på åtgärder för de kommande fyra åren, 2013-2016. Handlingsplanen bygger på SGI:s nuvarande arbete och samlade erfarenhet samt på en särskild utredningsinsats under året, med omfattande kontakter och diskussioner med andra myndigheter och branschföreträdare.

Delmål för att uppnå den övergripande målsättningen effektivare markbyggande är att:

- Öka säkerheten för att minska risker och skador på människor, miljö och egendom.
- Minska miljö- och klimatpåverkan.
- Uppnå rätt kvalitet inom markbyggandet.
- Öka produktiviteten och minska kostnaderna.

Förslaget till handlingsplan innefattar 11 förslag på åtgärder. Vissa av förslagen är avgiftsfinansierade medan andra görs inom ramen för befintligt anslag eller har behov av anslagstillskott. Behovet av anslagstillskott är föreslaget som en koncentrerad insats under tre års tid under 2014-2016. Förslagen presenteras nedan och finansieringen av dem redovisas i *Tabell 1.1*.

Förslag på nya riktade åtgärder

Inom befintligt anslag:

- Geoteknisk sektorsportal: Nationell webb-plattform för geoteknisk data.
- Implementering av FoU-resultat och upprättande av vägledningar: Riktad insats mot implementering av ny kunskap genom nya vägledningar till branschen.
- Riktade insatser för kunskapsförmedling: Utbildningsinsatser riktade till myndigheter och kommuner samt mot avgifter till branschen.

Med behov av anslagstillskott:

- Geokalkylsystem för planering och kostnadsbedömning: Ett system för värdering av markbyggnadskostnader kopplat till Open BIM – ByggnadsInformationsModellering.
- Markbyggnadskommission för lärande granskning i byggprojekt: Oberoende granskning av byggprojekt med uppseendeväckande fördyringar eller andra uppmärksammade omständigheter (t.ex. goda exempel rörande kvalitet och besparingar).
- Utredning av "dolda fel": Kartläggning av orsaker och konsekvenser av de många små felen i markbyggandet som tillsammans antas ge mycket stora kostnader.
- Förstärkt forskning och utveckling: Riktad treårig forskningsinsats inom t.ex. förstärknings- och grundläggningsmetoder, materialförsörjning och användning, åtgärdsmetoder för klimatanpassning samt beslutsstödsverktyg.
- FoU i stora byggnads- och infrastrukturprojekt: Forskning och utveckling knutna till stora byggnads- och infrastrukturprojekt ger ny kunskap och samtidigt direkt kostnadsbesparing.
- Nätverk för effektivare markbyggande: Forum för samverkan mellan myndigheter och branschföreträdare för erfarenhetsutbyte och nya initiativ inom markbyggnadssektorn.

Avgiftsfinansierade aktiviteter:

- Geotekniskt stöd i bygglovsärenden: SGI erbjuder samtliga kommuner stöd med granskning och rekommendationer i komplicerade bygglovsärenden.
- Geotekniskt expertstöd: SGI förstärker arbetet med oberoende expertgranskningar.

Åtgärdsförslagen förväntas ge direkt samhällsnytta både på kort och lång sikt. Nyttan förväntas återspeglas i minskade kostnader och höjd kvalitet genom bättre beslutsunderlag, bättre beslut i bygglovsärenden, mindre fel och brister i projektering och byggande, ny och förbättrad byggteknik samt bättre samverkan och koordinering i byggprocessen. Effektiviteten förväntas också öka genom tidsbesparingar både i planerings- och projekteringsskedena, t.ex. i planprocessen och bygglovsprövningen, och i produktions- och förvaltningsskedena genom förbättrade tekniska lösningar.

Behov av anslagstillskott/ Åtgärdsförslag		2013 (tkr)	2014 (tkr)	2015 (tkr)	2016 (tkr)
Geotekniskt stöd i byggprocessen	Geoteknisk sektorsportal	Befintligt anslag	Befintligt anslag	Befintligt anslag	Befintligt an- slag
	Geokalkylsystem för planering och kost- nadsbedömning	0	2400	1000	0
	Geotekniskt stöd i bygg- lovsärenden	Avgifts- finansierat	Avgifts- finansierat	Avgifts- finansierat	Avgifts- finansierat
	Geotekniskt expertstöd	Avgifts- finansierat	Avgifts- finansierat	Avgifts- finansierat	Avgifts- finansierat
Lärande i bygg- processen	Lärande granskning i byggprojekt - Mark- byggnadskommision	0	1100	1100	1100
	Utredning av dolda fel	0	2200	0	0
Forskning och utveckling	Förstärkt forskning och utveckling	0	10 000	10 000	10 000
	FoU i stora infrastrukt- urprojekt	0	Inkluderat ovan	Inkluderat ovan	Inkluderat ovan
Kunskapsför- medling och erfä- renhetsåterföring	Implementering av FoU- resultat: Upprättande av Vägledningar	Befintligt an- slag	Befintligt an- slag	Befintligt an- slag	Befintligt an- slag
	Riktade insatser kunskapsförmedling till myndigheter och bran- schen	Befintligt an- slag/avgifts- finansierat	Befintligt an- slag/avgifts- finansierat	Befintligt an- slag/avgifts- finansierat	Befintligt an- slag/avgifts- finansierat
	Nätverk för effektivare markbyggande	0	500	500	500
Sammanlagt behov av anslagstillskott		0	16 200	12 600	11 100

Tabell 1.1
Sammanställ-
ning av förslag
på åtgärder
samt behov av
anslagstill-
skott.